

7 PODUČI

IZVOR 23

Pismo - Molba Sofije Singer

UČENICI:

Matea Horvat, VII. c

Hrvoje Korbar, VII. c

MENTOR:

Anita Gambiraža Knez , prof.

Zagreb, 2009.

SADRŽAJ

1. Uvod	2
2. Židovi u Zagrebu	3
2.1 Kratki prikaz povijesti Židova u Zagrebu	3
2.2 Proglašenje NDH i donošenje zakonskih odredaba i mjera protiv Židova	4
3. Pismo - molba Sofije Singer	5
3.1 Obitelj Sofije Singer	5
3.2 Analiza molbe Sofije Singer	5
3.3 Odgovor na molbu Sofije Singer i sudbina članova obitelji Singer	6
4. Zaključak	7
Bibliografija - izvori i literatura	9
Prilozi	10

7 PODUČI

1. UVOD

Naš istraživački rad naslovili smo Pismo - molba Sofije Singer prema povijesnom izvoru koji nam je poslužio kao predložak za pisanje ovog rada. Njime smo nastojali prikazati stradanje jedne židovske obitelji u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske.

Sa Sofijinim pismom upoznali smo se na satu povijesti prilikom obilježavanja Dana sjećanja na žrtve holokausta, a učinilo nam se zanimljivim iz nekoliko razloga.

Napisala ga je djevojčica tek dvije godine mlađa od nas koja je, kako smo kasnije doznali, živjela u našem „kvartu“, a koja je dirljivim riječima pokušala spasiti svoga oca od deportacije u logor.

U pismu se, također, spominje sabirni logor Zavrtnica koji se nalazio gotovo preko puta naše škole, a za koji nitko od nas učenika nije znao da je ovdje postojao.

Najviše nas je, pak, zanimalo je li djevojčica uspjela u svom naumu da spasi oca te kakva je bila sudbina njezine obitelji.

Naš rad koncipirali smo tako da smo najprije dali kratki povijesni pregled o Židovima u Zagrebu, zatim smo se osvrnuli na proglašenje NDH i mjere koje je ustaški režim provodio protiv Židova, a glavni dio našeg rada bila je sama molba Sofije Singer.

Pri analizi molbe obratili smo pažnju kome je upućena, što se u njoj traži, kakve su gramatičke i pravopisne pogreške učinjene te kakav je bio odgovor na upućenu molbu. Nastojali smo saznati nešto više o obitelji djevojčice te o sudbini koju su doživjeli.

Nakon dogovora o tome kako bi naš rad trebao izgledati, krenuli smo u prikupljanje literature i izvora. Prvo smo potražili pomoć u Židovskoj općini Zagreb. Gospođa Julija Koš preporučila nam je neke knjige, upoznala nas je s Kartotekom židovskog znaka i uputila nas gdje bismo još mogli pronaći potrebne podatke.

U Hrvatskom državnom arhivu gospođa Mirjana Hurem pripremila je za nas original pisma koje je napisala Sofija Singer te Spisa 1100/4 Državnog ravnateljstva za ponovu u kojem smo pronašli važne podatke o obitelji Singer i njihovoj imovini. Bilo je to prvi puta da smo posjetili arhiv i vidjeli originalne dokumente na kojima rade povjesničari. Kontaktirali smo i Spomen-područje Jasenovac gdje nam je kustosica Jelka Smreka pokušala pronaći tražene podatke. Svima koji su pomogli u nastanku rada, od srca zahvaljujemo.

7 PODUČI

2. ŽIDOVU U ZAGREBU

2.1 KRATKI PRIKAZ POVIJESTI ŽIDOVA U ZAGREBU

Razvojem Gradeca kao slobodnog kraljevskog grada u njega se doseljavaju strani obrtnici i trgovci pa tako i Židovi. Tijekom 14. i 15. st. postojala je mala židovska zajednica – desetak obitelji koje su pedesetih godina 15. st. protjerane iz grada. U sljedećim stoljećima Židovima je bilo zabranjeno naseljavanje i boravak u Hrvatskoj.

Situacija se popravila u doba prosvijećenog apsolutizma kada je car Josip II. izdao 1782. godine Patent o toleranciji kojim su Židovi dobili pravo naseljavanja u svim zemljama Habsburške Monarhije.

Početak 19. stoljeća u Zagrebu je živjelo devet židovskih obitelji.¹ Već tada je osnovana Židovska općina (1806.) koja je, prema prvom popisu iz 1809., brojala 52 osobe.² Godine 1809. u Zagreb dolazi prvi rabin, a 1867. izgrađena je sinagoga u Praškoj ulici.

Sredinom 19. stoljeća Židovi su polako stjecali građanska prava, a potpunu ravnopravnost dobili su 1873. godine. Broj Židova u Zagrebu počeo je rasti od druge polovice 19. st. i nastavio se u 20. stoljeću. Iz popisa građanstva saznajemo da je 1857. u Zagrebu bilo 625 Židova, 1880. godine 1 285, na prijelazu stoljeća 3 237, a 1921. godine 5 970.³

Židovi koji su se naseljavali u Zagreb, uglavnom su bili s područja Habsburške Monarhije, govorili su najčešće njemačkim i mađarskim jezikom, a postupno su prihvaćali hrvatski kao materinski jezik.

U početku su se najviše bavili trgovinom i obrtom. Mnogi su od njih postali kasnije veletrgovci, bankari i industrijalci, ali isto tako i visokoobrazovani građani, ponajviše liječnici i pravnici.

Dolaskom sve većeg broja Židova u Zagreb, jačala je i židovska zajednica i njezina djelatnost. Od kraja 19. st. osnivaju se brojna židovska društva – dobrotvorna, ženska, omladinska, pjevačka, sportska i druga. Pokrenuto je nekoliko časopisa, a osim škole koja je postojala od 1841., otvoren je i vrtić, dom za starije, dom za naučnike i druge slične institucije.

Premda su Židovi bili uklopljeni u privredni i kulturni život Zagreba, prema njima je vrlo često iskazivano nepovjerenje i neprijateljstvo, prvenstveno zbog predrasuda o Židovima kao varalicama i lihvarima, ali ponajviše zbog vjerovanja da su „bogoubojice“ i da zbog toga moraju ispaštati. Najveća tragedija dogodila je zagrebačke Židove za vrijeme Drugoga svjetskog rata kada je stvorena Nezavisna Država Hrvatska. Prema preliminarnoj listi žrtava holokausta u Židovskoj općini Zagreb, koju je objavila u svojoj knjizi Melita Švob, stradalo je 6 494 Židova od 12 000 koliko ih je živjelo u Zagrebu pred početak rata.⁴

7 PODUČI

2.2 PROGLAŠENJE NDH I DONOŠENJE ZAKONSKIH ODREDBA I MJERA PROTIV ŽIDOVA

Nakon napada Hitlera na Jugoslaviju i ulaska njemačke vojske u Zagreb, 10. travnja 1941. proglašena je Nezavisna Država Hrvatska u kojoj su vlast preuzele ustaše na čelu s poglavnikom Antom Pavelićem. Po uzoru na nacističku Njemačku u NDH su proglašeni rasni zakoni na temelju kojih se provodio teror protiv Židova, Roma i Srba.

Tri ključne protužidovske zakonske odredbe objavljene su već krajem travnja 1941. To su: Zakonska odredba o rasnoj pripadnosti kojom se definiralo koje su osobe „arijskog“, a koje „nearijskog“ podrijetla, Zakonska odredba o zaštiti arijske krvi i časti hrvatskog naroda kojom se zabranjivalo sklapanje braka između Židova i drugih osoba „nearijskog“ podrijetla s osobama „arijskog“ podrijetla⁵ te Zakonska odredba o državljanstvu prema kojoj je državljanin NDH samo pripadnik „arijskog“ podrijetla. Protiv Židova su se provodile i druge diskriminacijske mjere pa su tako morali nositi židovski znak, otpušteni su iz državnih službi, otmimana im je imovina i iseljavani su iz svojih kuća i stanova, posebno u elitnijim gradskim dijelovima. Također im je bilo ograničeno kretanje, odlazak na javna mjesta – restorane, kina, kupališta... Ubrzo nakon dolaska ustaša na vlast započela su uhićenja Židova i njihovo odvođenje u zatvore i sabirne logore. Iz sabirnih su logora Židovi i drugi zatvorenici transportirani prema koncentracijskim logorima. Na području Zagreba postojala su tri sabirna logora – Zagrebački zbor, Križanićeva i treći, u neposrednoj blizini naše škole, Zavrtnica. Zavrtnica je izabrana zbog svog smještaja. Bila je to industrijska zona na kraju grada, s malim brojem stanovnika, a u blizini je bio i industrijski kolosijek. Sam sabirni logor bio je smješten u nekadašnji magazin Kristaluma koji je ogradama bio izoliran od vanjskog svijeta.

Premda su uvjeti za život zatočenih bili loši, a puštanje sa Zavrtnice događalo se vrlo rijetko i uz jake veze, pretpostavlja se da na Zavrtnici nitko nije ubijen.⁶ Sa Zavrtnice su zatočenici bili deportirani u razne logore, a najviše u Jasenovac.

U rujnu 1941. godine Židov Leopold Singer bio je deportiran na Zavrtnicu, a njegova kći tada je napisala pismo – molbu da se njenog oca pusti iz logora.

7 PODUČI

3. PISMO - MOLBA SOFIJE SINGER

3.1 OBITELJ SOFIJE SINGER

Obitelj Sofije Singer imala je tri člana. Njezin otac Leopold Singer rođen je 31. ožujka 1884. u Đakovu. Po zvanju je *bio obrtnik papirnate šaljive robe, izrađivač krinki od papira i sličnog*, a u doba kada je prijavio svoju imovinu, bio je bez posla.⁷

Sofijina majka Eugeniya rođena je u studenom 1895. godine. Točan dan rođenja nismo mogli pročitati, ali pretpostavljamo da se radi o 14. studenom 1895., a mjesto koje se navodi kao mjesto rođenja pročitali smo kao Krakoviec.⁸ Na područje NDH došla je iz Beča, a hrvatsko državljanstvo stekla je udajom za Leopolda Singera 1929. godine.⁹ Po zanimanju je bila domaćica. Sofija Singer rođena je 1930. i u vrijeme kada je napisala zamolbu za otpuštanje oca iz sabirnog logora na Zavrtnici, imala je jedanaest godina. Obitelj je stanovala u Bauerovoj 24/II, ali su u ljeto 1941. preseljeni u Hvarsku ulicu br. 6, tadašnju periferiju.¹⁰ Nije u potpunosti jasno u kakvoj su nekretnini stanovali. Kako se Hvarska ulica nalazi na današnjoj Sigečici, a tamošnje stambene zgrade sagrađene su tek 50–ih godina 20. stoljeća, smatramo da su živjeli u nekoj kućici.

Obitelj Singer bila je jedna od siromašnijih židovskih obitelji. Iz Spisa 1100/4 Državnog ravnateljstva za ponovu vidljivo je da je obitelj imala 7 200 dinara u gotovini, 2 zlatna vjenčana prstena u iznosu od 644 dinara, 4 srebrne žlice za jelo vrijedne 748 dinara, 6 malih srebrnih žlica za kavu vrijednosti 282 dinara, što je ukupno iznosilo 8 874 dinara.¹¹ Namještaj, živežne namirnice, odjeća i ostala imovina kućanstva procijenjena je na 11 000 dinara.¹²

3.2 ANALIZA MOLBE SOFIJE SINGER

Pismo se sastoji od dvadeset jednog retka, a napisano je na papiru s vodoravnim crtama, slično onom kakav je u današnjim školskim zadaćnicama. Pisano je tintom i perom.

Iz dokumenta smo saznali da je djevojčica uputila pismo Židovskom odsjeku Ustaškog redarstva.

Najuljudnije ih je zamolila da se njenog oca Leopolda Singera pusti iz sabirnog logora na Zavrtnici. Kao argumente za puštanje svog oca iz sabirnog logora navela je njegovu starost, bolest, nesposobnost za službu, a isto tako i bezizlaznu situaciju u kojoj bi se našle ona i majka .

Pismo je završila dirljivim riječima „...pa se jako bojim za mog tateka“ i „... molim da mi se pomogne, jer inače nemam nikoga koji bi mi mogao pomoći“.¹³

Vidljivo je da je djevojčica nastojala pisati što urednije i čitko pa je tako riječ „gluhaće“ najprije nastojala ispraviti, a onda ju je precrtala i napisala iznova kao „gluhoće“.¹⁴ Prilikom pisanja učinila je nekoliko pravopisnih i gramatičkih

7 PODUČI

pogrešaka od kojih su neke, prema riječima profesorice hrvatskog jezika, česte i kod današnjih učenika. Tako umjesto Židovski odsjek piše „Židovski otsjek“, „djete“ umjesto dijete, „slijedećim“ umjesto sljedećim, „inače“ umjesto inače, a pridjev bespomoćna piše kao „bez pomoćna“, što možda i nije netočno.¹⁵

Djevojčici je sigurno netko pomagao ili ju je savjetovao dok je pisala ovu molbu što je posebno vidljivo u prvom dijelu pisma koje započinje riječima „Niže potpisana najuljudnije umoljavam cij. naslov (...) molbu obrazlažem za sljedećim“, dok su neke rečenice tipično dječje kao ona u kojoj izražava strah za svojeg oca kojeg naziva tatek, „... pa imam mnogo razloga pa se jako bojim za mog tateka“ i gdje dva puta upotrebljava veznik pa.¹⁶

3.3 ODGOVOR NA MOLBU SOFIJE SINGER I SUDBINA ČLANOVA OBITELJI SINGER

Molbu Sofije Singer zaprimila je 20. rujna. 1941. godine Ispostava Ustaškog redarstvenog povjereništva Židovski odsjek pod brojem 4780.¹⁷

Ustaško redarstvo bila je posebna policija koju je utemeljio najbliži Pavelićev suradnik Eugen Dido Kvaternik, a Židovski odsjek nalazio se u Bogovićevoj 7 pa je tamo vjerojatno i došla molba ove djevojčice. Kasnije je utemeljena Ustaška nadzorna služba (UNS) koja se sastojala od 5 ureda. Njezin prvi ured zvao se Ravnateljstvo ustaškog redarstva (RUR) i unutar njega je u rujnu 1941. godine uspostavljen i Židovski odsjek sa sjedištem u Vojnovićevoj 31 koji je preuzeo sve poslove ureda u Bogovićevoj.

Netko se očito sažalio nad pismom koje je napisala djevojčica pa je, na mjestu gdje je označeno da je molba zaprimljena, dopisano „privremeno pušten na slobodu, i nečitak potpis.“¹⁸ Što se dalje događalo s ocem Sofije Singer nije poznato. Ivo Goldstein pretpostavlja da je molba stigla prekasno, da je Leopold Singer deportiran u Jasenovac gdje je i ubijen.¹⁹ Mi, međutim, u Poimeničnom popisu žrtava koncentracijskog logora Jasenovac nismo našli njegovo ime.²⁰

Prema podacima iz Kartoteke židovskog znaka, a što su zapravo kartice koje je vodila Židovska općina o svojim članovima, pored svih članova obitelji stavljena je oznaka da su stradali u logorima. Za oca, kao što smo naveli, nije poznato gdje je stradao. Mjesto i vrijeme stradanja djevojčice Sofije također nije poznato, dok za majku Eugeniju Ivo Goldstein navodi da je uhapšena 1942. te ubijena u Staroj Gradiški.²¹ Na popisu žrtava logora Jasenovac našli smo ime Eugenije Singer koja je stradala u logoru Stara Gradiška, ali godina i mjesto njenog rođenja ne odgovaraju onima koje smo pronašli o Sofijinoj majci.²² Isto tako, na listi osoba koje su preživjele holokaust, a pripadali su Židovskoj općini Zagreb, pronašli smo ime Eugenije Singer uz koje nisu navedeni podaci o imenu oca, djevojačkom prezimenu, te mjestu i vremenu rođenja, tako da ni za nju ne možemo tvrditi da je Sofijina majka.²³

4. ZAKLJUČAK

Molba Sofije Singer samo je jedna u nizu molbi koje su pisali Židovi kako bi oslobodili bližnje iz sabirnog logora, a ova je interesantna jer je jedna od rijetkih koju je napisalo dijete sa željom da joj se otac vrati kući.

Budući da smo svoja znanja o povijesti do sada stjecali uglavnom iz udžbenika i knjiga prilagođenih djeci, susret s povijesnom literaturom i izvorima uvjerio nas je koliko je istraživački rad zahtjevan te s kojim se poteškoćama susreću povjesničari u radu od samog prikupljanja podataka, njihove obrade, vrednovanja i uspoređivanja različitih izvora.

Istražujući temu koju smo odabrali za svoj rad, samo smo na neka pitanja doznali konkretne odgovore, a to su da je Sofija Singer bila židovska djevojčica koja je u vrijeme kada je počeo rat imala 11 godina, da je stanovala u Bauerovoj ulici s majkom Eugenijom koja je bila domaćica i ocem Leopoldom koji je bio obrtnik papirnate šaljive robe i koji je ostao bez posla te da je to bila skromna židovska obitelj prema popisu njihove imovine.

Na pitanja koja su nas najviše zanimala, a to su je li djevojčica uspjela ishoditi puštanje svog oca iz sabirnog logora te kakva je bila sudbina članova obitelji, nismo dobili zadovoljavajuće odgovore jer neke navode koje smo pronašli u povijesnoj literaturi, kao što je npr. da je Eugenija Singer uhićena i ubijena u logoru Stara Gradiška²⁴, nismo uspjeli potkrijepiti podacima iz povijesnih izvora. Isto tako, za nas su bili zbunjujući i podaci o broju Židova u Zagrebu na početku rata. U knjigama koje smo proučavali i Ivo Goldstein i Melita Švob iznose podatak od 12 000 duša²⁵, ali u istim knjigama našli smo i drugačije podatke.²⁶

Namjera nam je bila pronaći i eventualne živuće rođake ili poznanike obitelji Singer. U telefonskom imeniku pronašli smo dosta Singera, ali profesorica se nije složila s tim da ih uznemiravamo kako ne bismo doživjeli eventualne neugodnosti.

Isto tako, ovaj rad ne smatramo do kraja završenim jer bi se možda mogli pronaći još neki podaci, kao npr. koju je školu djevojčica pohađala, čije je vlasništvo bio stan u kojem je obitelj živjela te tko danas živi u tom stanu. Odgovori na ova pitanja vjerojatno bi nam pružili cjelovitiju sliku o djevojčici Sofiji Singer koja se s jedanaest godina našla u vrtlogu rata, prekinutog djetinjstva i života.

¹ Goldstein, Ivo, Židovi u Zagrebu 1914.- 1918., Novi liber, Zagreb, 2004., 14

² Isto, 14

³ Isto, 16

⁴ Švob, Melita, Židovi u Hrvatskoj – židovske zajednice, Izvori Zagreb, Drugo dopunjeno izdanje, Zagreb 2004., 17-159

⁵ Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, Židovska općina Zagreb i Novi liber, Zagreb, 2001., 119-121

⁶ Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, 262.

7 PODUČI

- ⁷ Spis 1100/4, Hrvatski državni arhiv, Ponova, DKM, kutija broj 122
- ⁸ Isto
- ⁹ Isto
- ¹⁰ Kartoteka pripadnika Židovske općine u Zagrebu (Kartoteka židovskog znaka), svibanj 1941., Arhiv Židovske općine Zagreb
- ¹¹ Spis 1100/4, Hrvatski državni arhiv, Ponova, DKM, kutija broj 122
- ¹² Isto
- ¹³ Molba Sofije Singer, Hrvatski državni arhiv, fond 252, RUR ŽO, inventarni broj 28150
- ¹⁴ Isto
- ¹⁵ Isto
- ¹⁶ Isto
- ¹⁷ Isto
- ¹⁸ Isto
- ¹⁹ Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, 371
- ²⁰ Poimenični popis žrtava koncentracijskog logora Jasenovac, I. Izdanje, Istraživanja spomen područja Jasenovac do 31. kolovoza 2007., priredili Jelka Smreka i Đorđe Mihovilović, Spomen područje Jasenovac, Jasenovac, 2007., 1509
- ²¹ Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, 373
- ²² Poimenični popis žrtava koncentracijskog logora Jasenovac, 1509
- ²³ Švob, Melita, Židovi u Hrvatskoj – židovske zajednice, 183
- ²⁴ Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, 373
- ²⁵ Goldstein, Ivo, Židovi u Zagrebu 1914.-1918, 16; Švob, Melita, Židovi u Hrvatskoj – židovske zajednice, 12
- ²⁶ Švob, M., Židovi u Zagrebu – židovske zajednice, 11. Iz grafikona je vidljivo da je prema popisu stanovništva 1940. bilo 8712 Židova; Goldstein, I., Židovi u Zagrebu 1914.- 1918., 307. Iznosi podatak da je 1941. Židovska općina u Zagrebu brojila 9653 članova

7 PODUČI

BIBLIOGRAFIJA

IZVORI

Molba Sofije Singer, Hrvatski državni arhiv, fond 252, RUR ŽO, kutija br. 6, inventarni broj 28150

Spis 1100/4, Hrvatski državni arhiv, Ponođa, DKM, kutija br. 122

Kartoteka pripadnika Židovske općine u Zagrebu (Kartoteka židovskog znaka), svibanj 1941., arhiv Židovske općine Zagreb

Poimenični popis žrtava koncentracijskog logora Jasenovac, I. izdanje, Istraživanja spomen područja Jasenovac do 31. kolovoza 2007., priredili Jelka Smreka i Đorđe Mihovilović, Spomen područje Jasenovac, Jasenovac , 2007

LITERATURA

Goldstein, Ivo, Holokaust u Zagrebu, suautor Slavko Goldstein, Novi Liber i Židovska općina Zagreb, Zagreb, 2001.

Goldstein, Ivo, Židovi u Zagrebu 1918.- 1941., Novi Liber, Zagreb, 2004.

Jelić- Butić, Fikreta, Ustaše i NDH 1941.- 1945., SN Liber i Školska knjiga, Zagreb, 1977.

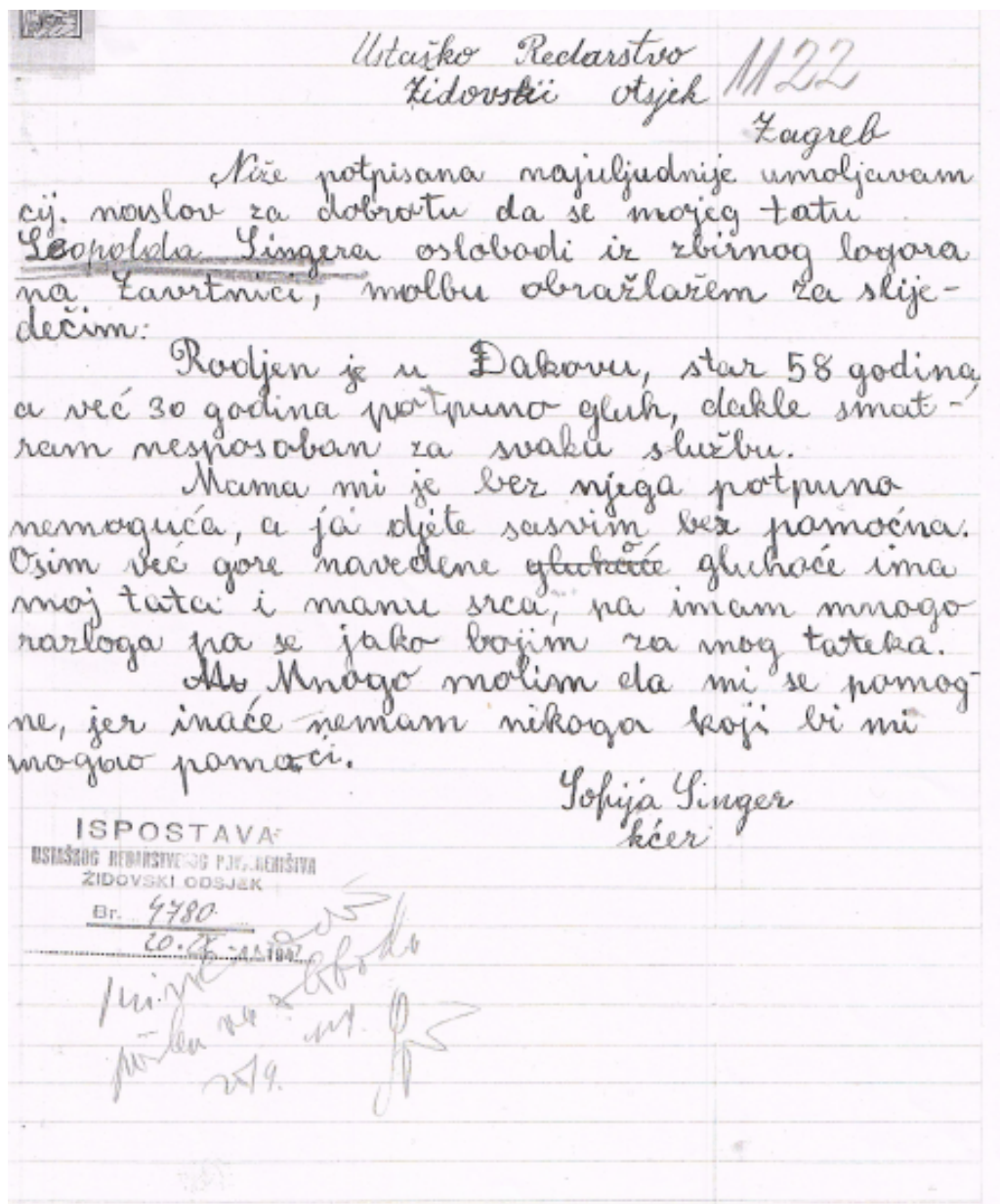
Koren, Snježana, Povijest 8, udžbenik povijesti za osmi razred , Profil, Zagreb, 2007.

Švob, Melita, Židovi u Hrvatskoj – židovske zajednice, Izvori Zagreb, drugo dopunjeno izdanje, Zagreb, 2004.

7 PODUČI

PRILOZI

Prilog 1:

Pismo – molba Sofije Singer

HDA, fond 252, RUR ŽO, inv. Broj 28150

7 PODUČI

Prilog 2:
Zavrtnica danas. Mjesto gdje se nekada nalazio sabirni logor.

Prilog 3:
Heinzelova ulica danas. Industrijskim kolosijekom bila je spojena sa sabirnim logorom.

7 PODUČI

Prilog 4:
Zgrada u Bauerovoj 24 u kojoj je stanovala obitelj Singer .

7 PODUČI

Pozivom na zakonsku odredbu o obvezatnoj prijavi imetka Židova i židovskih poduzeća od 5. lipnja 1941. podnosim slijedeću prijavu o mojoj ličnosti i imetku u tuземstvu i inozemstvu.

I LIČNI PODACI

Prezime i ime Singer Eugenija
Mjesto, ulica i broj kuće stanovanja Kajuh, Ponova 24
Dan, mjesec i godina rođenja 4. XI 1895
Mjesto rođenja Kraljevo
Pripadnik države Nezavisna Država Hrvatska
Zavičajnost Hrvatska
Kada je dobio državnu pripadnost uglasnjom 9/1 1929
Kada je dobio zavičajnost uglasnjom 9/1 1929
Kada i od kuda je došao na područje Nezavisne Države Hrvatske
3/6 1938 iz Beča
Vjera: a) po rođenju katolička
b) sadašnja katolička
Bračno stanje udata
Ime i prezime bračnog druga (njegovu državnu i rasnu pripadnost, vjera sadašnja i po rođenju, te mjesto stalnog boravka) Regula Singer, državna pripadnost Hrvatska, Židov, katolička vjera, Zagreb
Imena, doba, rasna pripadnost i vjera sadašnja i po rođenju djece do navršene 21 godine i mjesto stalnog boravka Lejla, 11 god. Židovka, katolička vjera, Zagreb
Stalno zanimanje (točna oznaka, a ne samo trgovac, činovnik ili slično) domaćica
Ako je namješten, gdje i uz koju mjesečnu odnosno godišnju plaću i druge prihode _____
Sporedna zanimanja uz naznaku visine mjesečnih odnosno godišnjih prihoda _____
Gdje je članom upravnog ili nadzornog odbora privrednih poduzeća _____
Da li je vlasnik ili suvlasnik (dioničar ili slično) kojeg privrednog poduzeća nije

Prilog 5.

Podaci o Eugeniji Singer

Spis 1100/4 HDA, Ponova, DKM, kutija br. 122

7 PODUČI

23. - 24. V. 1941

Prezime i ime <u>Singer Leopold</u> <i>+ L. 98</i>							Broj list. knj. <u>3048.</u> Prerad. opšt. <u>F.</u>
Ime oca <u>Finko</u>							
Zvanje <u>obrtnik papirn. šaljive robe/bez posla</u>							
God. rođenja i mjesto <u>1884. Djakovo</u> državljanstvo <u>Hrvatsko</u>							
Stan <u>Banovci 24/II</u> Poslovnica <u>Hrvatska 6</u>							
God.	Prijedob	Odbijena	Fratr	Poslani protiv	Došli protiv	Školski odobreni	Članovi obitelji: Supruga: <u>Eugenija</u> <i>1887/1895</i> <i>+ L. 98</i> Djeca: 1. <u>Sofija</u> <i>1887/1922</i> <u>S. T. 98</u> 4. 5. <i>6/1</i> NEKRETNINE: <i>plava</i> <i>1.470-</i>
	<u>240</u>	<u>322</u>					

Prilog 6: Karton obitelji Leopolda Singer – Kartoteka Židovskog znaka, ŽOZ

